

klagelse konstateres, at de direkte involverede parter ikke er kommet hinanden nærmere. Det må imidlertid håbes, at den positive udgang af SALT-forhandlingerne, som vi forventer af USA og Sovjetunionen, også vil muliggøre et forbud mod alle militære nukleare prøvesprængninger. I mellemtiden bør anstrengelserne koncentreres om en indsnævring af det område, hvor prøvesprængninger kan finde sted. Der findes idag tilstrækkeligt videnskabeligt materiale, der belyser mulighederne for at verificere underjordiske sprængninger uden inspektion på stedet. Det synes derfor logisk som et foreløbigt skridt nu at forbyde sprængninger, der ligger over detektionstærsklen.

Jeg vil i denne sammenhæng også gerne fremkomme med visse kommentarer til spørgsmålet om fredelige nukleare sprængninger. Den danske delegation finder det rigtigt og nyttigt, at Den internationale Atomenergiorganisation nøje undersøger de tekniske problemer, som er forbundet hermed. Der kan næppe være tvivl om, at denne organisation har de bedste forudsætninger for at bedømme alle sagens tekniske aspekter. Når disse spørgsmål drøftes, bør man imidlertid ikke ensidigt se på mulighederne for tekniske fremskridt og de kontrolarrangementer, som ikke-spredningsaftalen nødvendiggør. Man bør også nøje overveje, hvilke skadevirkninger sådanne sprængninger kan have på det menneskelige miljø. Jeg kan ikke se andet, end at der kan være betydelige risici på det økologiske område, og hele kontaminationsspørgsmålet må indrages i denne problemkreds.

Medens Den internationale Atomenergiorganisation er velegnet til at drøfte de tekniske modaliteter, føler min delegation, at når det kommer dertil, at gennemførelsen af fredelige sprængninger skal lovfæstes, må FN's kompetente organer på nedrustningsområdet inddrages. Det må forekomme rimeligt, at såvel nedrustningsudvalget i Genève som dette udvalg får lejlighed til at ytre sig om arrangementer, som vil nødven-

diggøre ændringer i allerede indgåede internationale nedrustningsaftaler — i første række Moskva-aftalen af 1963.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at fremsætte nogle bemærkninger til spørgsmålet om de biologiske og kemiske våben. Den hidtidige debat i Genève og her i New York synes at vise en øget forståelse for disse våbens farlighed, og hertil har vel ikke mindst generalsekretærens og WHO's rapporter medvirket. Men disse drøftelser har samtidig vist, at der er meget betydelige verifikationsvanskeligheder med hensyn til de kemiske våben. Selv om ønsket om samtidig behandling af biologiske og kemiske våben er forståeligt, forekommer det alligevel min delegation vigtigt, at man netop på grund af verifikationssspørgsmålet som et første skridt søger en forbudsaftale mod biologiske våben gennemført og samtidig med mindst mulig forsinkelse fortsætter bestræbelserne for at nå til enighed om en aftale vedrørende de kemiske våben. Det er ikke et spørgsmål om alt eller intet, men spørgsmålet om at løse, hvad der er muligt nu og arbejde videre med det resterende. En sådan fremgangsmåde er pragmatisk og anvendt på andre nedrustningsspørgsmål. Moskva-aftalen af 1963 med dens delvise prøvestop er et eksempel. Det netop udarbejdede aftaleudkast om forbud mod placering af masseødelæggelsesvåben på havbunden er et andet. Mange kunne sikkert have ønsket forbudsområdet defineret videre end sket er, men ud fra en erkendelse af, at det i øjeblikket ikke er muligt at opnå almindelig tilslutning hertil, har man affattet traktaten således, at den kan opnå bred tilslutning. Den danske delegation finder en sådan fremgangsmåde anbefalelsesværdig også på de biologiske og kemiske våbens område. Den danske delegation støtter tanken om, at generalsekretæren med henblik på at fremme et forbud mod kemiske våben anmodes om at nedsætte et ekspertudvalg til undersøgelse af verifikationsproblemerne.